

Evaluatie Wijzigingsbesluit Bodemenergiesystemen

Circa 60% van het drinkwater wordt gemaakt uit grondwater. Het gebruik van de ondergrond voor de ontwikkeling van open en gesloten bodemenergiesystemen neemt toe. Deze systemen leggen beslag op de beperkte ondergrondse ruimte en vormen een risico voor het grondwater voor de drinkwatervoorziening. Ruimtelijke sturing en regelgeving zijn noodzakelijk om te voorkomen dat bodemenergie de bescherming van drinkwaterbronnen in de weg zit of negatief beïnvloedt.

Spanningsveld van bodemenergiesystemen met drinkwater

Bodemenergiesystemen zullen naar verwachting een belangrijke rol gaan spelen in het kader van de energietransitie. Omdat STRONG zich richtte op het spanningsveld in de ondergrond tussen drinkwater en mijnbouw (geothermie) is bodemenergie hierin niet aan de orde gekomen. Er is daardoor weinig inzicht in de te verwachten ontwikkelingen inzake bodemenergie en de mate waarin dit in de toekomst (nog meer) een knelpunt zal gaan vormen in de afweging ten opzichte van het gebruik van de ondergrond voor de drinkwatervoorziening. Het is gewenst dat deze analyse gemaakt wordt.

- **Verken het toekomstige ruimtebeslag van bodemenergiesystemen en het spanningsveld met grondwater voor drinkwaterbereiding**

Verbod op bodemenergiesystemen in grondwaterbeschermingsgebieden

Bodemenergiesystemen zijn risicovol voor grondwater omdat ze ongewenste milieueffecten kunnen hebben zoals verandering van de chemische/ microbiologische samenstelling van het grondwater en verspreiding van ondiepe verontreinigingen als gevolg van doorboring van kleilagen die het diepe grondwater beschermen. Perforatie van deze beschermende kleilagen bij aanleg van gesloten bodemenergiesystemen vormt een risico voor het grondwater. De grootschaligheid waarmee dit gebeurt maakt dit ernstig bedreigend. Vewin vindt daarom dat bodemenergiesystemen in gebieden voor de drinkwatervoorziening uitgesloten moeten worden.

- **Sluit bodemenergiesystemen uit in gebieden voor de drinkwatervoorziening**
- **Verbied perforatie van beschermende kleilagen voor aanleg van bodemenergiesystemen**

Geen chemische middelen in gesloten bodemenergiesystemen

Bij gesloten bodemenergiesystemen worden tot op grote diepte bodemlussen in de bodem gebracht die worden gevuld met chemische middelen zoals glycol. Alhoewel de regelgeving voorschrijft dat vloeistoffen bij ontmanteling verwijderd moeten worden is hier sprake van een groot nalevingsrisico. Ook door lekkages kunnen deze vloeistoffen in het grondwater terecht komen.

- **Verbied toepassing van chemische stoffen in de gesloten bodemenergiesystemen**

Toezicht en handhaving versterken

Naleving van de regelgeving voor bodemenergiesystemen is een belangrijk knelpunt. In mei 2018 is door de ILT geconstateerd dat boorbedrijven onaanvaardbare risico's nemen bij aanleg van bodemenergiesystemen. Bij inspecties van de ILT is gebleken dat boorploegen kleilagen die grondwaterlagen van elkaar gescheiden houden niet goed afdichtten. Daardoor kan er verontreinigd grondwater naar schone grondwaterlagen stromen. Ook kwam het voor dat een bedrijf slootwater als werkwater gebruikt. Ook hierdoor kan grondwater vervuild raken.

- **Versterk toezicht en handhaving op naleving van regels voor bodemenergiesystemen**

Bodemenergiesystemen in Basisregistratie Ondergrond

Om effecten op het grondwater in beeld te hebben is het cruciaal dat informatie over de ligging van bodemenergiesystemen goed ontsloten is. Deze informatie is momenteel zeer gebrekkig geregistreerd, zeker voor de gesloten bodemenergiesystemen waarvoor slechts een meldplicht geldt. Vewin hecht daarom aan opname van bodemenergiesystemen in de Basis Registratie Ondergrond.

- **Neem bodemenergiesystemen op in de Basis Registratie Ondergrond**